

F. t. l. vedr. biblioteksafgift

Kulturministeriet må være af den opfattelse, at det fortsat bør være muligt for personer, der f.eks. til brug for blinde og andre læsehændicappede har foretaget en tilsyneladende neutral indlæsning af litterære værker, at få del i rådighedsbeløbet for gramfonplader m.v. Sådanne indlæsninger stiller netop ofte for at opnå sit særlige neutrale formål store professionelle krav til indlæseren. Kulturministeriet kan derfor ikke tilslutte sig forslaget fra arbejdsgruppens flertal.

3.3. Forslag om ændringer i øvrigt

Litteratur i digital form

Efter den gældende lovs § 1, stk. 2, finder biblioteksafgiftsordningen – ud over på bøger i papirform – også anvendelse på litteratur indlæst på lydbånd de såkaldte lydbøger. Derimod kan litteratur i digitaliseret form ikke antages at være omfattet af biblioteksafgiften. Da litterære tekster i de senere år i en vis udstrækning er begyndt at indgå i bibliotekernes samlinger, foreslås det i lovforslagets nr. 4, at der gives kulturministeren en bemyndigelse til – såfremt udviklingen skulle vise det påkrævet – at fastsætte, at biblioteksafgiftsordningen også skal kunne finde anvendelse på tekster, som på bibliotekerne står til rådighed for brugerne i digital form. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets nr. 4.

Nogle biblioteker udgår af loven

Efter lovens § 5 skal fordelingen af biblioteksafgift finde sted på grundlag af indberetninger fra folkebibliotekerne og folkeskolens biblioteker samt Folkebibliotekernes Depotbibliotek, Folkebibliotekernes Indvandrerbibliotek, Danmarks Blindebibliotek og Søfartens Bibliotek. Det foreslås, at Depotbiblioteket, Indvandrerbiblioteket og Søfartens Bibliotek udgår. Forslaget er af teknisk karakter. Lovforslagets nr. 7 er udformet i overensstemmelse hermed.

Præcisering af edb-indberetningernes anvendelighed

Lovens § 5 bestemmer endvidere, at grundlaget for fordelingen af biblioteksafgift er indberetninger fra de nævnte biblioteker i det omfang, disse har deres bogbestand registreret i maskinlæsbar form, det vil sige på edb.

Kulturministeriet foreslår, at bestemmelsen tydeliggøres, således at det klart gøres til en forudsætning for, at indberettede data indgår i grundlaget for fordelingen, at disse er tjenlige til en maskinel videre bearbejdning ved beregningen af afgift. Lovforslagets nr. 7 er også udformet i overensstemmelse hermed.

Vægtning for skønlitteratur

Under drøftelserne med de to forfatterforeninger blev der fra foreningsside stillet forslag om i noget højere grad at tilgodese skønlitteraturen, end tilfældet er i dag. Et sådant forslag har arbejdsgruppen ikke stillet.

Under drøftelserne blev det blandt andet konstateret, at skønlitteratur for voksne kun indbringer sine forfattere (»primære bidragydere«) 11,5 mio. kr. ud af en samlet bevilling på 140,3 mio. kr.

Da det må antages, at forfattere til denne form for litteratur i almindelighed er en økonomisk ganske særlig svagt stillet gruppe, har Kulturministeriet tilsluttet sig, at der for den nævnte gruppe forfattere bør foretages en ændring af vægtingen fra 1 point til 1,35 point pr. side, hvad der anslås at ville bringe andelen op på ca. 15,1 mio. kr.

Ved »skønlitteratur« forstås litteratur, som i Nationalbibliografien er klassificeret som skønlitteratur. Ved litteratur for voksne forstås titler, der af Dansk Bibliotekscenter mærkes som sådan i forbindelse med registreringen i Nationalbibliografien, således at grænsen ligger ved 15 år. Da den mærkning, som Dansk Bibliotekscenter foretager, alene findes for bøger, der er registreret i Nationalbibliografien siden 1976, vil titler fra før dette tidspunkt ikke kunne indgå i den nye vægting. Der er i øvrigt lagt vægt på, at lyrik (digte) ikke indgår, og at sekundære bidrag og oversættelser ikke er omfattet.

Den foreslåede ændring af vægtingen for skønlitteratur kræver ændring af bekendtgørelsen.

4. Forholdet til ophavsretsloven

Efter Ophavsretsloven beskyttes blandt andet litterære værker. Udtrykket litterære værker omfatter såvel skønlitterære som faglitterære fremstillinger.

Beskyttelsen indebærer, at ophavsmanden bl.a. har en eneret til at fremstille eksemplarer af sit værk og til at sprede eksemplarer af værket til almenheden ved salg, udlejning, udlån og lignende. Der skal således som udgangspunkt indhentes tilladelse fra ophavsmanden til de nævnte udnyttelseshandlinger.

Ophavsretsloven bygger samtidig på et almindeligt princip om, at eksemplarer af værker, f.eks. bøger, der er solgt eller på anden måde overdraget med ophavsmandens samtykke, frit må viderespredes.

Det betyder, at den person, institution m.v., der har erhvervet en bog eller lignende, f.eks. frit kan videresælge den, forære den som gave og udlåne den.

Denne indskrænkning i ophavsmandens ret til at kontrollere den videre distribution af eksemplarer af værker har fundet udtryk i ophavsretslovens § 19.